

ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА РИНКУ ПОЗИКОВОГО КАПІТАЛУ

Діяльність торговельного підприємства в умовах ринкової економіки неможлива без використання різних форм фінансування з метою формування необхідного обсягу фінансових ресурсів – як власних так і позикових. Для вирішення цього завдання підприємства торгівлі в Україні все активніше звертаються до тимчасово вільних ресурсів фінансового ринку, зокрема ринку позикового капіталу, який є найважливішим джерелом залучення кредитних коштів суб'єктами господарювання.

Ринок позикового капіталу, який є складовою сфери фінансового ринку, в сучасних умовах дозволяє здійснити нагромадження, розподіл, перерозподіл та рух позикового капіталу між сферами економіки, суб'єктами фінансового ринку.

Ринок позикових капіталів сприяє зростанню виробництва і збільшенню товарообігу, руху капіталів усередині країни, трансформації грошових заощаджень і нагромаджень, у капіталовкладення, відновленню основного капіталу підприємства.

Маючи в своєму розпорядженні тимчасово вільні кошти підприємства торгівлі можуть самі надавати кредити під певний відсоток іншим суб'єктам через фінансових посередників з метою отримання додаткового доходу у вигляді позикового відсотка, а також здійснювати строкові вклади, що зараховуються на депозитні рахунки, які приносять підприємству дохід у вигляді відсотка від депозиту.

Торговельне підприємство може одночасно отримувати і видавати комерційний кредит. Для підприємства кредитна угода переплітається з моментом продажу продукції і не тільки прискорює реалізацію, але і приносить процентний дохід.

Торговельне підприємство має можливість отримати лізинговий кредит, завдяки якому здобуває дуже суттєві переваги досягається ефект фінансового стимулювання, оскільки щорічні фінансові вигоди перевищують розмір відсотків за банківський кредит.

Ефективна діяльність торговельного підприємства неможлива без постійного залучення позикових коштів, оскільки використання позикового капіталу дозволяє розширити обсяг господарської діяльності торговельного підприємства, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, прискорити формування різних цільових фінансових фондів, а в остаточному підсумку – підвищити

ринкову вартість підприємства. У зв'язку із цим визначення джерел позикових коштів і вдосконалення ефективності економічного управління кредитною діяльністю є однією з провідних проблем, вирішення якої сприяє підвищенню результатів фінансово-господарської діяльності торговельного підприємства.

Важливим джерелом фінансування торговельного підприємства є банківський кредит. Банківська система – це сектор економіки, який перебуває у постійному розвитку і пропонує широкий спектр фінансових послуг. Пропозиція ж нових банківських послуг спонукає до активнішої взаємодії між собою фінансових інститутів, представників реального і фінансового сектора економіки і тим самим сприяє активізації підприємницької діяльності та розвитку економіки країни в цілому.

Торгівля є одним з видів діяльності, що найбільш активно залучають банківські кредити.

За даними НБУ у червні 2013 року сума нових кредитів, наданих банками підприємствам нефінансового сектору склала 113 млрд грн, що на 22% перевищує відповідні обсяги за попередній місяць та на 13% – за червень 2012 року. Найбільший обсяг нових кредитів отримали підприємства торгівлі (48% від загального обсягу).

Переважну частину кредитної заборгованості торговельних підприємств (66%) складає заборгованість з терміном погашення до 1 року. Частка довгострокових кредитів (понад 5 років) є незначною (7%); решту (27%) кредитного портфеля формують кредити з терміном погашення від 1 до 5 років, більшість яких отримана на поліпшення матеріально-технічної бази торгових підприємств. Майже $\frac{3}{4}$ кредитного портфеля торгових компаній сформовано кредитами в національній валюті.

Торгівельні підприємства переважно характеризуються прийнятним фінансовим становищем та рентабельною діяльністю. За даними Державної служби статистики, рівень операційної рентабельності торговельних підприємств за результатами 2013 року склав 12,3%, що перевищує показники багатьох інших галузей.

Потреба галузі в банківських кредитах залишатиметься суттєвою і надалі. Насамперед це пояснюється необхідністю підприємств мати достатній обсяг обігових коштів для збереження конкурентоспроможності в умовах високої конкуренції в сегменті торгівлі, де все більше компаній змушені надавати клієнтам товарні кредити.